

גאווואלדיגע רעיונות

פרשת תצוה תשפ"ג, עלון מס' 474

צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאָב

קאָנאָדע • טשילע • טשיינאַ • טשעכיי • ענגלאַנד • פֿראַנקרייך • דײַטשלאַנד • גיבראַלטאַר • האַלאַנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראַליע • בעלגיע • אונגארן • אינדיאַ • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאַנאַמאַ • פּוילן • רוסלאַנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינאַ • פאראייניגטע אַראַבער עמיראַטעס • ארצות הברית • ווענעזועלאַ

צו פארבינדן די טויזנטער לייענער און באקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פֿאַרבינדט

אייך מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט.

לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל והרב צבי בן הרב שמואל זאנוויל ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוולעטער קען מען אויך זען אויף אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים <https://www.dirshu.co.il/category/>

דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

אנטפלעקט וואס איז באהאלטן

דער של"ה הקדוש זי"ע (וישב, מקץ, ויגש, ד"ה, שלשה) לערנט אונז אז יעדער יום טוב איז צוגעבינדן צו דער פריערדיגע און קומענדיגע סדרה (פרשה). דעריבער געפינען מיר רמזים צווישן פורים און פרשת תצוה, ווי אנטפלעקט אין די פאלגענדע:

1) מען זאָגט אַז אַחשורוש און ושתי האָבן געהאַט די בגדים פֿונעם כהן גדול. פורים קומט צוזאמען מיט פרשת תצוה, און פרשת תצוה באהאנדעלט די דאזיגע בגדים.

2) אַ רמז צו ושתי געפינט זיך אין "השני ואת השש ועשו" (שמות כח:ה-ו), (וואָל וואס איז געפארבט רויט, און די לינען, וועלן זיי מאַכן). די סופי תיבות פון די ווערטער שרייבן "ושתי".

3) משה רבינו ווערט גערופן "האיש משה" (במדבר יב, ג). דאָס איז אין גמטריאַ 661, דאָס זעלבע ווי די סומע פֿונעם נאָמען "אסתר". כאָטש משה רבינו ווערט נישט דערמאָנט אין די פרשה, ווערט ער מרומז אין דער דאָזיגער גמטריאַ, ווייל תצוה איז מקושר מיט פורים.

ווייל משה רבינו האט געזאגט "ואם אין מחני מספרך אַשר כתבת" (שמות לב:לב), (אויב דו וועסט זיי נישט מוחל זיין, מעק מיך אויס פון דיין ספר וואס דו האסט געשריבן), ווערט ער נישט דערמאנט אין פרשת תצוה. אויב מען ציילט די צאל פרשות פון פרשת בראשית, וועלן מיר באמערקן אז פרשה תצוה איז די 20'סטע פרשה. א רמז געפינט מען אין דעם ווארט "ספרך", ווייל עס איז א צוזאמענהאנג פון "ספר כ", די צוואנציגסטע סדרה, ווייל דאס איז א פרשה פון וואס משה רבינו איז דערפון אויסגעמעקט געווארן. דערצו האט "אַשר" א גמטריאַ פון 501, דאס זעלבע ווי דאס ווארט "תצוה".

הגם משה רבינו ווערט נישט דערמאָנט אין די פרשה, ווערט ער אָנגעצייכנט אין די ווערטער "חותם קדוש לה" (שמות כ"ז, י), ווי אַ חותם רינג "קדוש לה". די לעצטע אותיות פון די ווערטער באטרעפן "משה". נאך א רמז געפינט זיך אין די צאל פסוקים אין די פרשה, 101. אויב מען ציילט די באהאלטענע אותיות פון משה רבינו (ממ, שין, הא), קומט מען צו א סך הכל פון 101. נאך דערצו, שרייבט זיך די באהאלטענע אותיות אין משה'ס נאמען דאָס וואָרט "מאין" - פֿון וואָנען, ווי משה רבינו האט געזאגט: "ואם אין מחני נא מספרך". אויסער דעם איז נישט קיין וואונדער אז משה רבינו'ס געבורסטאג און יארצייט איז ז' אדר וואס פאלט אויס יעדעס יאר אין די צייט.

אַזוי ווי משה רבינו'ס נאָמען ווערט נישט דערמאָנט אין די פרשה, ווערט אויך דער אויבערשטער'ס נאָמען נישט דערמאָנט אין גאנץ מגילת אסתר. דאָס באווייזט די קשר צווישן דער אויבערשטער און משה רבינו, זינט משה רבינו איז געווען אזוי נאנט צו דער

אויבערשטער. ער איז טאקע ארויף אין הימל צו באקומען די תורה. עס איז געווען משה וואס גערעדט צו דער באשעפער פנים צו פנים אין דערצו צוגעזעהן פון אונטען דער אויבערשטער (שמות לג:יא,כג). דערפאר איז נישט סתם אז ווען מיר דרייען ארום די אותיות פונעם נאמען "משה" באקומען מיר "השם".

בענקענדיג נאך קדושה

ווען רב ישראל סאלאנטער זצ"ל איז געווען צוגאסט אין אדעסע, האט ער צום ערשטן מאל צוגעזעהן חלול שבת. ווען ער האָט דערזעהן אַ איד רייכערן, האט ער פשוט גע'חלש'ט. אָבער, דער צווייטער מאָל וואס ער האט צוגעזעהן חלול שבת, איז ער נישט אזוי שוואַך געווארן. ער האט דעמאלטס געזאגט צו זיך, "איך מוז פארלאזן דעם פלאץ!" ווייל ער איז מער נישט סענסיטיוו צו חלול שבת.

לגבי יעקב אבינו און לבן הרשע שטייט געשריבן " ...איננו עמו כתמול שלשום" (בראשית לא: ב,ג), לבן איז נישט אזוי ווי אין די פריערדיגע טעג, ווייל לבן איז געווען דופליסיק און אומפארשטענדליך. א טיפערע באדייט איז פארקריצט אין די ווערטער "איך (יעקב) בין אזוי צוגעוואוינט געווארן צו זיינע רשעות. ס'איז מיר נישט די זעלבע ווי ער איז געווען פריער, זיין שאַרבן אויפפירונג שטערט מיר נישט אזוי פיל. " אזוי זאגט יעקב אבינו אז ער מוז פארלאזן דעם ארט, אזוי ווי דער פסוק דערציילט ווייטער, "שוב אל ארץ אבותיך" - קער זיך צוריק צו די לאנד פון אייערע עלטערן.

עס איז געווען א פרומער איד מיט'ן נאמען ר' בנימין וואס האט געוואוינט אין דער פארגעשריטענער שטאט הרצליה, וועלכער האט טיילמאל באזוכט דער סטייפלער גאון זי"ע (1899-1985). ער האט ביי יעדע געלעגנהייט געקלאגט די גייסטיגע וויסטקייט אין זיין שטאט און געזאגט אז די חילול שבת, מאנגל אין צניעות וכדומה זענען גאר שווער צו טראגן. דער סטייפלער פלעגט אים טרייסטן מיט מדגיש זיין די וויכטיגקייט אז די אלגעמיינע אידן אין הרצליה דאַרפן זעהן אַ געשטאַלט פון אַן עכטע פרומע איד. עס זענען דורכגעגאנגען עטליכע יאר און ר' בנימין איז נישט אנגעקומען צו באזוכן דעם סטייפלער, ביז איין טאג האבן זיי זיך באגעגנט ביי אן אסיפה אין בני ברק. ווען דער סטייפלער האָט געפרעגט ווי ער איז, האָט רבי בנימין געענטפערט: "ברוך השם! מיט דעם רבינ'ס ברכות האב איך זיך צוגעוואוינט צו דער מצב". דער סטייפלער האט זיך דערציטערט און געזאגט: "דו ביסט געווארן צוגעוואוינט? יעצט מוזטו זיך זאפארט איבערציען קיין בני ברק!"

הרב שלום שבדרון ז"ל (1912-1997) איז אמאל דורכגעגאנגען ביי א קאנאליזאציע (sewer) וואס מען האט בעארבעט. ער האט זיך דערשראקן ווען ער האט דערזעהן די ארבייטערס דארט עסן, גלייך אינמיטן די שמוץ און געפערליכע ריח. נאָכ'ן דורכגיין יעדן טאָג ביי זיי, האָט ער איינגעזעהן אַז מען קען זיך צוגעוואוינען צו אַלעס.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבעה ספרים במגוון נושאים בעניני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.